

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Janusz KOCHANOWSKI

Warszawa, 10/09/2009

RPO-373598-III/01/DB

Pan Donald Tusk
Prezes Rady Ministrów

00-090 Warszawa Tel. centr. 0-22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

Hielske Lawowy Janie Premier

W związku z postanowieniem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 16 czerwca 2009 r., sygn. akt S 4/09, sygnalizującym Radzie Ministrów potrzebę podjęcia inicjatywy prawodawczej w związku z luką prawną w regulacjach dotyczących szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru emerytury i renty (OTK ZU Nr 6/A/2009, poz. 96) pragnę uprzejmie zwrócić uwagę Pana Premiera na problem braku aktów wykonawczych do przyjętej dziesięć lat temu ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353 ze zm.)

W postanowieniu tym Trybunał Konstytucyjny wskazał, iż ustawodawca, na podstawie art. 22 tej ustawy upoważnił Radę Ministrów do określenia szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru emerytury i renty, tymczasem do chwili obecnej upoważnienie to nie zostało zrealizowane. Trybunał zwrócił także uwagę, że rozwiązanie zawarte w art. 194 ustawy o emeryturach i rentach z FUS umożliwiające stosowanie aktów wykonawczych do ustaw uchylonych z dniem jej wejścia w życie, ma charakter wyjątkowy i czasowy a zatem konieczne jest wydanie aktu prawnego w pełni realizującego cele ustawy o emeryturach i rentach z FUS, zgodnie ze sformułowanymi przez ustawodawcę wytycznymi.

Rzecznik Praw Obywatelskich dwukrotnie podejmował problem braku aktów wykonawczych do ustawy emerytalnej, w wystąpieniu z dnia 6 czerwca 2001 r., znak: jw., skierowanym do ówczesnego Wiceprezesa Rady Ministrów, Ministra Pracy i Polityki Społecznej - Pana Longina Komołowskiego oraz w wystąpieniu z dnia 24 stycznia 2006 r., znak: jw., skierowanym do ówczesnego Ministra Pracy i Polityki Społecznej - Pana Krzysztofa Michałkiewicza. To ostatnie wystąpienie wystosowane zostało w związku z postanowieniem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 14 września 2005 r., sygn. akt P 7/05, w którym Trybunał Konstytucyjny, umarzając postępowanie ze względu na niedopuszczalność

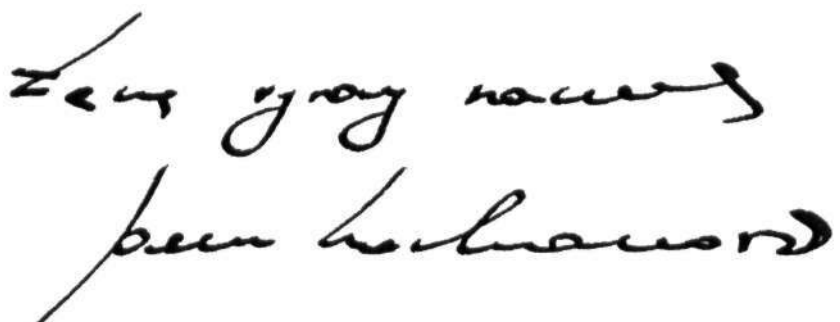
wydania orzeczenia, zwrócił jednocześnie uwagę na potrzebę wykonania, wyrażonego w ustawie o emeryturach i rentach z FUS, obowiązku wydania aktów wykonawczych.

W odpowiedzi na pierwsze z wymienionych wystąpień, Rzecznik został poinformowany, że dotychczasowe rozporządzenia stosowane są wyłącznie w zakresie nie pozostającym w sprzeczności z przepisami ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS, a ich stosowanie nie nastrocza trudności organom rentowym. Minister Pracy poinformował także, że 2, 5 letni okres obowiązywania ustawy o emeryturach i rentach z FUS jest zbyt krótki na kompleksową oceną które z zasad wynikających z dotychczasowych przepisów wykonawczych powinny znaleźć się w nowych aktach wykonawczych, a które są zbędne.

Po upływie prawie 5 lat, w odpowiedzi na drugie wystąpienie Rzecznika, Minister Pracy i Polityki Społecznej poinformował, że ustawa o emeryturach i rentach z FUS wprowadza wprawdzie nowy system emerytalny lecz jednocześnie stanowi kontynuację systemu emerytalnego obowiązującego do końca 1998 r. i z tego względu w pełni zrozumiałe jest, że w dalszym ciągu mogą być stosowane zasady postępowania przy ustalaniu prawa do świadczeń, obliczaniu podstawy ich wymiaru, rozliczania prawa do świadczeń emerytów i rencistów osiągających przychody z pracy zarobkowej, wynikające z aktów wykonawczych wydanych na podstawie ustaw uchylonych z dniem wejścia w życie ustawy emerytalnej. Zdaniem Ministra Pracy, wyrażonym w powołanej odpowiedzi na wystąpienie Rzecznika nie ma powodu do podważania prawidłowości takiego stanu rzeczy, skoro przepis art. 194 ustawy emerytalnej wyraźnie wskazuje, że pozostają w mocy dotychczasowe przepisy wykonawcze, jeżeli nie są sprzeczne z przepisami tej ustawy. Kończąc odpowiedź do Rzecznika Praw Obywatelskich, Minister Pracy zapewnił, że nowe rozporządzenia zostaną wydane w odpowiednim czasie i bez zbędnej zwłoki.

W mojej ocenie utrzymywanie w mocy przepisów wykonawczych, wydanych na podstawie aktu, który utracił dziesięć lat temu moc obowiązującą, nie może być uznana za praktykę właściwą. Ponadto należy wskazać, że niewydanie aktów wykonawczych do ustawy może prowadzić do odpowiedzialności odszkodowawczej państwa za zaniechanie legislacyjne na podstawie art. 417¹ § 4 k.c.

Z tego względu, działając na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2001 r., nr 14, poz. 147 ze zm.), zwracam się do Pana Premiera z uprzejmą prośbą o podjęcie stosownych działań.

Jerzy Grzegorz Naworski